

Kommuner | Socialret

Fordringstype: KTNEBOF

Tilbagebetaling af boligindskud eller lignende

Opdateret den 16. januar 2024

Indholdsfortegnelse

1	ÆNDRINGSLOG	1
2	FORDRINGSTYPEN	2
2.1	BESKRIVELSE AF FORDRINGSTYPEN	2
2.2	KLASSIFICERING	2
2.3	TILKNYTTETE UNDERFORDRINGSTYPER	2
2.4	AFGRÆNSNING	3
3	KORREKT UDFYLDELSE AF STAMDATAFELTER	3
4	REGLER I INDGANGSFILTERET I NyMF	4
5	STAMDATAFELTER	6
5.1	BELØB.....	6
5.2	HOVEDSTOL	6
5.3	FORDRINGSART	6
5.4	FORDRINGSTYPEKODE	6
5.5	BESKRIVELSE	7
5.6	FORDRINGSPERIODE.....	7
5.7	STIFTELSESDATO	7
5.8	FORFALDSDATO.....	8
5.9	SIDSTE RETTIDIGE BETALINGSDATO	9
5.10	IDENTIFIKATION AF SKYLDNER	9
5.11	FORÆLDELSESDATO	9
5.12	DOMSDATO OG FORLIGSDATO	10
6	FORÆLDELSESREGLER	11
6.1	FORÆLDELSESFRISTENS BEGYNDELSESTIDSPUNKT	11
6.2	FORÆLDELSESFRISTENS LÆNGDE.....	11
6.3	BEREGNING AF FORÆLDELSESDATO	12
7	DET RETLIGE GRUNDLAG	12
7.1	AKTIVLOVEN	12
7.2	TILBAGEBETALINGSBEKENDTGØRELSENS OPKRÆVNINGSREGLER.....	14
7.3	VEJLEDNING 10309 AF 20. DECEMBER 2016	15
7.4	UDTALELSE FRA STYRELSEN FOR ARBEJDSMARKED OG REKRUTTERING.....	15
7.5	OVERDRAGELSE AF FORDRINGER TIL INDDRIVELSE	16

1 ÆNDRINGSLOG

Løbende ændringer vil fremgå af nedenstående tabel.

Beskrivelse af ændring	Dato for ændring
<p>Opdateret materialeformat</p> <p><i>De tidligere materialer fordringstypeoversigt- og bilag er nu ét samlet materiale for denne fordringstype. Det nye format påvirker ikke indholdet, og har derfor ikke indflydelse på jeres praksis for overdragelse af fordringer.</i></p>	16.01.24
<p>Opdatering af stamdatafeltet ”forfaldsdato”</p> <p><i>Forfaldstidspunktet er opdateret i henhold til Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings udtalelse.</i></p> <p><i>Se nærmere herom i afsnit 3, 5.8 og 7.4.</i></p>	25.08.22
<p>Afgrænsning af fordringstype</p> <p><i>Fordringstypen er afgrænset for så vidt angår enkeltudgifter. Fordringstypen omfatter således alene enkeltudgifter som udgør hjælp til boligindskud, eller hvad der kan sidestilles hermed. Forfaldsdatoen er opdateret i henhold til afgrænsningen.</i></p>	10.02.22

2 FORDRINGSTYPEN

2.1 Beskrivelse af fordringstypen

Fordringstypen KTNEBOF omfatter fordringer vedrørende tilbagebetaling af støtte til boligindskud, eller hvad der kan ligestilles hermed samt hjælp til enkeltudgifter i forbindelse med flytning, ydet efter lovebekendtgørelse nr. 1031 af 22. juni 2023 om aktiv socialpolitik med senere ændringer (herefter "aktivloven") §§ 81 og 85.

Vedrørende tilbagebetaling af hjælp til enkeltudgifter i forbindelse med flytning bemærkes, at fordringstypen alene omfatter de fordringerne, hvor hjælp til enkeltudgifter ydet efter §§ 81 og 85 udgør hjælp til boligindskud, eller hvad der kan ligestilles hermed. Hjælp til øvrige enkeltudgifter skal oversendes i fordringstypen KTTIBAK, såfremt Fordringshaver vurderer, at fordringen kan tilbagebetales efter reglerne i aktivlovens kapitel 12.

Fordringshaver har oplyst, at der ofte indgås afdragsordning for denne fordringstype. Det bemærkes, at Fordringshaver ikke kan oversende enkelte misligholdte afdrag til inddrivelse hos Gældsstyrelsen. Fordringshaver skal således i tilfælde af misligholdelse af en afdragsordning oversende hele gælden til inddrivelse.

Kravet skal tilbagebetales i medfør af aktivlovens § 92, stk. 1, 2. pkt., og opkræves af kommunen, jf. aktivlovens § 95, stk. 1.

Det bemærkes, at bortfaldsreglen i aktivlovens § 95, stk. 2 ikke gælder for hjælp til boligindskud, eller hvad der kan sidestilles hermed, ydet efter §§ 81 og 85, jf. aktivlovens § 95, stk. 3. En person, der har fået hjælp til boligindskud til en lejlighed, og som fraflytter senere end 3 år efter tildelingen af hjælpen, kan derfor ikke længere få udbetalt et boligindskud og beholde indskuddet med henvisning til, at tilbagebetalingskravet er bortfaldet.

Fordringstypen omfatter alene fordringer stiftet fra den 1. januar 2019. Fordringer stiftet før denne dato oversendes i KTTIBAK.

Regelgrundlaget er nærmere beskrevet under det retlige grundlag i [afsnit 7](#).

2.2 Klassificering

Hovedfordringstypen KTNEBOF klassificeres som en offentligretlig fordringstype, med lønindeholdelses- og udpantningsret.

2.3 Tilknyttede underfordringstyper

- [Kommunale gebyrer, erindringskrivelser – GEOPERI](#)
- [Kommunale morarenter – REOPKOM](#)
- [Procesrenter under opkrævning – KOPRORE](#)

2.4 Afgrænsning

Fordringstypen omfatter **ikke** følgende fordringer (ikke udtømmende):

- Krav på tilbagebetaling af særlig støtte ydet efter aktivlovens § 34.
- Krav på tilbagebetaling af støtte, der er ydet i medfør af aktivlovens §§ 81 og 85, som ikke vedrører tilbagebetaling af boligindskud, eller hvad der kan sidestilles hermed.
- Krav på tilbagebetaling af hjælp til enkeltudgifter ydet efter aktivlovens §§ 81 og 85, såfremt kravet ikke udgør hjælp til boligindskud, eller hvad der kan ligestilles hermed.

Såfremt der er afsagt dom i forbindelse med behandling af en straffesag om socialt bedrageri, skal fordringen oversendes i fordringstypen KTSTRAF.

3 KORREKT UDFYLDELSE AF STAMDATAFELTER

Stamdatafelt	Korrekt udfyldelse for KTNEBOF
<i>Se uddybende beskrivelse via de markerede links.</i>	
Beløb	Udfyldes med fordringens beløb (restgæld) på tidspunktet, hvor fordringen oversendes til inddrivelse. Dvs. den manglende betaling fratrukket eventuelle delindbetalinger modtaget inden oversendelse til inddrivelse. 'Beløbet' må ikke indeholde renter og gebyrer.
Hovedstol	Udfyldes med fordringens oprindelige pålydende. Hvis 'hovedstolen' overstiger 50.000 kr., bliver fordringen sendt til manuel godkendelse i høringsportalen. 'Hovedstolen' må ikke indeholde renter og gebyrer.
Beskrivelse	Skal ikke udfyldes.
Periode start	Udfyldes med en dato svarende til 'stiftelsesdatoen' Hvis feltet udfyldes med en anden dato, bliver fordringen afvist.
Periode slut	Udfyldes med en dato svarende til 'periode start' Hvis feltet udfyldes med en anden dato, bliver fordringen afvist.
Stiftelsesdato	Udfyldes som udgangspunkt med en dato svarende til udbetalingsdatoen. Udbetalingsdatoen er sammenfaldende med dispositionsdatoen, dvs. datoen hvor pengene er til rådighed for skyldner.
Forfaldsdato	Ved fraflytning: Feltet udfyldes med en dato, der tidligst er sammenfaldende med datoen, hvor personen, der fraflytter modtager indskudsbeløbet. Datoen kan tidligst være lig med fraflytningsdatoen. Ved skyldigt restbeløb efter fraflytning: Feltet udfyldes med en dato, der tidligst er sammenfaldende med datoen, hvor personen, der fraflytter modtager indskudsbeløbet. Datoen kan tidligst være lig med fraflytningsdatoen.
Sidste rettidige betalingsdato	Udfyldes med en dato, der svarer til den sidste dag, hvorpå betaling i henhold til loven, aftalen eller fastsættelsen anses for rettidig.

Stamdatafelt	Korrekt udfyldelse for KTNEBOF
	<p>'Sidste rettidige betalingsdato' kan tidligst være sammenfaldende med 'forfaldsdatoen'.</p> <p>Hvis der er givet henstand eller aftalt betalingsordning, er det den sidste rettidige betalingsdato, der følger af henstanden eller betalingsordningen, der skal angives i feltet. Rykkerskrivelser udskyder ikke 'sidste rettidige betalingsdato'.</p>
Identifikation af skyldner	Udfyldes med CPR-nr. for skyldner.
Forældelsesdato	<p>Udfyldes med datoen for den sidste dag, inden fordringen forældes, dvs. den sidste dag, hvor fordringen er retskraftig.</p> <p>'Forældelsesdatoen' beregnes som 3 år fra 'forfaldsdatoen', medmindre der i opkrævningen er sket forældelsesafbrydende skridt m.v., eller hvis fristen i en periode har været suspenderet. I disse tilfælde skal fordringshaver selv beregne og indsætte den nye forældelsesdato.</p> <p>Hvis forældelsesdatoen udløber på en lørdag, søndag, helligdag, grundlovsdag, den 24. eller den 31. december, skal forældelsesdatoen udskydes til den førstkomende hverdag.</p>
Domsdato	<p>Udfyldes med datoen for dommens afsigelse.</p> <p>Hvis fordringen ikke er omfattet af en dom, skal feltet være tomt.</p> <p>Feltet må kun udfyldes, hvis dommen fastslår fordringens eksistens og beløbsmæssige størrelse.</p> <p>Hvis der er afsagt dom i forbindelse med behandling af en straffesag om socialt bedrageri, skal fordringen oversendes i fordringstypen KTSTRAF.</p>
Forligsdato	<p>Udfyldes med datoen for forligets indgåelse.</p> <p>Hvis der ikke er indgået forlig, skal feltet være tomt.</p> <p>Feltet må kun udfyldes, hvis forliget fastslår fordringens eksistens og beløbsmæssige størrelse. I de tilfælde, hvor forliget er underskrevet, men ikke dateret, skal feltet udfyldes med den dato, som Fordringshaver har påført forliget ved udsendelse af forliget til skyldner.</p>

4 REGLER I INDGANGSFILTERET I NyMF

I NyMF er der et indgangsfiltet med en række regler, som de oversendte fordringer skal bestå, før fordringerne kan blive lukket ind og modtages i inddrivelsessystemet PSRM, jf. nærmere i Aftalen. Filterreglerne er blevet til efter en fælles proces mellem Fordringshaver og Gældsstyrelsen, og Aftalens parter er enige om, at filterreglerne sikrer, at der altid oversendes korrekt information om fordringer, der oversendes til inddrivelse hos Gældsstyrelsen.

Filterreglerne består af nogle indholdsbaseerede og referencebaseerede regler. De indholdsbaseerede adgangsregler opsætter grænseværdier for et konkret stamdatafelt. De referencebaseerede adgangsregler vedrører relationen mellem stamdatafelter. Indgangsfiltet vil give Fordringshaver en fejlkodebesked om, at fordringen ikke kan accepteres, hvis en indholdsbaseeret eller referencebaseeret regel ikke er overholdt.

Regel	Filterregler for KTNEBOF (Tilbagebetaling af boligindskud eller lignende)	Konsekvens hvis reglen ikke overholdes
R_1_1	Fordringsartkoden skal være "INDR"	Fordringen afvises
R_1_2	Fordringen skal altid være en hovedfordring	Fordringen afvises
R_2_1a	Hvis domsdato eller forligsdato er udfyldt, skal forældelsesdato ligge tidligst 10 år efter domsdato eller forligsdato	Fordringen afvises
R_2_1b	Hvis domsdato eller forligsdato er udfyldt, skal forældelsesdato ligge senest 10 år efter domsdato eller forligsdato	Fordringen sendes i høring
R_2_1	Forældelsesdato skal være udfyldt	Fordringen afvises
R_2_3a	Forældelsesdato skal tidligst ligge 3 år efter Forfaldsdato	Fordringen afvises
R_2_3	Forældelsesdato skal senest ligge 4 år efter Forfaldsdato, uden hensyn til FOKO-lukkedage	Fordringen sendes i høring
R_3_1	Forældelsesdato skal ligge senere end eller være lig med modtagelsesdato hos Gældsstyrelsen	Fordringen afvises
R_4_1	Oprindelig hovedstol skal være større end 0 kr. (dog tillades 0-fordringer)	Fordringen afvises
R_4_2	Oprindelig hovedstol skal være mindre end eller lig med 50.000 kr.	Fordringen sendes i høring
R_4_4	Beløb skal være større end eller lig med 0 kr.	Fordringen afvises
R_4_7	Oprindelig hovedstol skal være større end eller lig med beløb til inddrivelse	Fordringen afvises
R_5_1	Forfaldsdato skal ligge forud for modtagelsesdato	Fordringen afvises
R_5_2	Sidste rettidige betalingsdato skal ligge forud for modtagelsesdato	Fordringen afvises
R_5_3	Stiftelsesdato skal ligge forud for modtagelsesdato	Fordringen afvises
R_6_1	Sidste rettidige betalingsdato skal tidligst ligge samtidig med Forfaldsdato	Fordringen afvises
R_6_3	Forfaldsdato skal tidligst ligge samtidig med Stiftelsesdato	Fordringen afvises
R_6_15 R_6_16	Stiftelsesdato skal ligge samtidig med Periode start	Fordringen afvises
R_6_19 R_6_20	Periode slut skal ligge samtidig med Periode start	Fordringen afvises
R_7_1	Stiftelsesdato skal være udfyldt	Fordringen afvises
R_7_2	Forfaldsdato skal være udfyldt	Fordringen afvises
R_7_3	Sidste rettidige betalingsdato skal være udfyldt	Fordringen afvises
R_7_4	Periode start skal være udfyldt	Fordringen afvises
R_7_5	Periode slut skal være udfyldt	Fordringen afvises
R_7_12a	Domsdato og forligsdato må ikke være udfyldt samtidigt	Fordringen afvises

5 STAMDATAFELTER

På baggrund af det retlige grundlag for fordringstypen, angives i det følgende Fordringshavers og Gældsstyrelsens fælles forståelse af, hvad Fordringshaver skal registrere i de obligatoriske stamdatafelter for at sikre en korrekt og lovlig inddrivelsesproces.

5.1 Beløb

Fordringshaver skal i dette felt anføre fordringens beløb på tidspunktet, hvor fordringen oversendes til inddrivelse.

Beløbet er ikke nødvendigvis det samme som hovedstolen, idet beløbet kan være lavere end hovedstolen.

Beløbet må **ikke** indeholde renter og gebyrer.

Eksempel:

En fordrings oprindelige størrelse ved stiftelse er 20.000 kr. Der er afdraget 10.000 kr. inden fordringen oversendes til Gældsstyrelsen. Restbeløbet som skal angives i feltet "beløb" er 10.000 kr.

5.2 Hovedstol

Fordringshaver skal i feltet hovedstol anføre fordringens oprindelige pålydende. Fordringshaver har oplyst, at hovedstolen almindeligvis ikke overstiger 50.000 kr.

Feltet hovedstol udfyldes med maksimalt 50.000 kr.

Hovedstolen er ikke nødvendigvis det samme som beløbet, idet hovedstolen kan være højere end beløbet.

Hovedstolen må **ikke** indeholde renter og gebyrer.

Eksempel:

En fordrings oprindelige størrelse ved stiftelse er 20.000 kr. Der er afdraget 10.000 kr. inden fordringen oversendes til Gældsstyrelsen. I feltet "hovedstol" skal angives 20.000 kr.

5.3 Fordringsart

Feltet anvendes til angivelse af, hvilken status Fordringshaver ønsker, at fordringen skal have hos Gældsstyrelsen. Dette angives ved oversendelse.

Feltet skal således angive, at fordringen oversendes med henblik på inddrivelse.

5.4 Fordringstypekode

Feltet anvendes til angivelse af den kode, som karakteriserer den pågældende fordringstype.

For fordringen skal Fordringshaver således angive fordringstypekoden KTNEBOF.

5.5 Beskrivelse

Feltet er et fritekstfelt, som anvendes til at beskrive relevante aspekter af fordringen, som ikke er omfattet af øvrige stamdatafelter. Indholdet af dette felt vil blive brugt i de breve, Gældsstyrelsen sender til skyldner.

Feltet er ikke obligatorisk for denne fordringstype, idet fordringstypen er afgrænset til alene at indeholde tilbagebetalingskrav, hvor ydelsen er udbetalt med henblik på støtte til boligindskud, eller hvad der kan ligestilles hermed.

Det er aftalt, at Fordringshaver **ikke** skal udfylde feltet beskrivelse

5.6 Fordringsperiode

Felterne anvendes til angivelse af starttidspunkt og sluttidspunkt for en fordring (herefter "periode start" og "periode slut"), og perioden imellem er den periode, som fordringen dækker over (herefter "periodens længde").

Fordringer omfattet af denne fordringstype udgør støtte til en enkeltstående betaling, dvs. støtte til dækning af et boligindskud, eller hvad der kan ligestilles hermed. Fordringstypen omfatter herudover hjælp til enkeltudgifter i forbindelse med flytning.

Fordringer omfattet af denne fordringstype relaterer sig til en bestemt dag, dvs. der er tale om "punkt i tid" fordringer. Fordringshavers IT-system kan imidlertid, efter det oplyste, ikke understøtte, at fordringer omfattet af denne fordringstype oversendes til inddrivelse uden en angivelse af perioden. Parterne har derfor aftalt, at periode start og periode slut skal udfyldes med stiftelsesdatoen.

5.7 Stiftelsesdato

Stamdatafeltet "stiftelsesdato" anvendes til at anføre datoen for stiftelsestidspunktet, der generelt defineres som tidspunktet for den retsstiftende begivenhed, det vil sige det tidspunkt, hvor fordringen opstår.

Ifølge Bernhard Gomard, Obligationsret, 1. del, 5. udgave, 2016, side 109, defineres stiftelsestids-punktet således:

"En fordring anses i almindelighed for stiftet, når den eller de retsstiftende kendsgerninger er indtruffet, dvs. når kontrakten er indgået, når skaden er sket eller når berigelsen er indtruffet."

Stiftelsestidspunktet for tilbagebetalingskrav er datoen for udbetalingen, jf. U.1992.967H, U2008.1635H og U. 2002.1464/2 H.D.

Feltet stiftelsesdato udfyldes med udbetalingsdatoen. Det er aftalt, at udbetalingsdatoen er sammenfaldende med dispositionsdatoen, dvs. datoen hvor pengene er til rådighed for skyldner.

5.8 Forfaldsdato

Forfaldsdagen er lig med det tidligste tidspunkt, hvor fordringshaveren kan kræve fordringen betalt. For nærværende fordringstype vil forfaldstidspunktet altid ligge senere end stiftelsestidspunktet.

Forfaldstidspunktet skal fastsættes ud fra et af nedenstående to tidspunkter.

Forfald ved fraflytning:

Når en person, der fraflytter et lejemål, hvortil der er ydet hjælp til boligindskud eller hvad der kan ligestilles hermed, efter § 92, stk. 1, 2. pkt., i aktivloven, modtager tilbagebetaling af indskudsbeløb, skal dette beløb tilbagebetales straks. Se hertil § 4, stk. 2 i tilbagebetalingsbekendtgørelsen.

Det tidligste tidspunkt Fordringshaver kan kræve fordringen betalt, er således den dato, hvor personen, der fraflytter, modtager indskudsbeløbet. Det samme gælder hjælp til enkeltudgifter ved flytning, der udgør boligindskud, eller hvad der kan ligestilles hermed.

Feltet forfaldsdato skal udfyldes med en dato, der tidligst er sammenfaldende med fraflytningsdatoen.

Forfald ved skyldigt restbeløb efter fraflytning:

Hvis der fortsat er et skyldigt beløb efter en person har fraflyttet lejemålet, skal dette beløb opkræves efter de almindelige regler i tilbagebetalingsbekendtgørelsen. Har personen ingen betalingsevne, gives der henstand, og kravet forældes 3 år efter fraflytning. Se nærmere herom Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings udtalelse af 12. juli 2021 under pkt. 7.4.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har anført, at reglerne i aktivloven vedrørende tilbagebetaling af boligindskud, eller hvad der kan sidestilles dermed, er upræcise, og retstilstanden på området dermed ikke er klart. Med det forbehold, er Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering af den opfattelse, at forfaldstidspunktet er ved fraflytning af lejemålet.

Det tidligste tidspunkt Fordringshaver kan kræve fordringen betalt, er således den dato, hvor personen, der fraflytter, modtager indskudsbeløbet. Det samme gælder hjælp til enkeltudgifter ved flytning, der udgør boligindskud, eller hvad der kan ligestilles hermed.

I feltet skal anføres den oprindelige forfaldsdato, og det er således ikke meningen, at fordringshaver skal anføre datoen for udløbet af en af fordringshaver indrømmet henstand, hvis det oprindelige forfaldstidspunkt har været udskudt herved.

Feltet forfaldsdato skal udfyldes med en dato, der tidligst er sammenfaldende med fraflytningsdatoen.

Forfaldsdatoen skal ligge efter stiftelsesdatoen.

5.9 Sidste rettidige betalingsdato

Begrebet "sidste rettidige betalingsdato" defineres i obligationsretten almindeligvis som den dag, da skyldnerens pligt til at erlægge sin ydelse indtræder. Feltet skal derfor angive det seneste tidspunkt, som skyldner kan betale fordringen, uden at skyldner anses for at være i misligholdelse. Hvis skyldner er indrømmet løbedage, vil sidste rettidige betalingsdato være en senere dato end forfaldsdagen.

Sidste rettidig betalingsdato kan være fastsat efter lov, men kan også være aftalt individuelt mellem fordringshaver og skyldner eller fastsat ensidigt af fordringshaver. I feltet skal der angives den juridisk korrekte sidste rettidige betalingsdato. Hvis der foreligger en særlig situation, f.eks. hvis der er givet henstand eller aftalt betalingsordning, er det den sidste rettidige betalingsdato, der følger af henstanden eller betalingsordningen, der skal angives i feltet. Det bemærkes, at rykkerskrivelser ikke udskyder sidste rettidige betalingsdato. Sidste rettidige betalingsdato i rykkerskrivelsen skal dog være overskredet, før fordringen må sendes til inddrivelse.

Feltet udfyldes med den dato, der svarer til den sidste dag, hvorpå betaling anses for rettidig. Sidste rettidige betalingsdato kan dog tidligst være sammenfaldende med forfaldsdatoen.

5.10 Identifikation af skyldner

Feltet anvendes til indberetning af information om skyldner. Entydig identifikation kan ske ved CPR-nr. eller CVR/SE-nr. for den eller de fysiske og/eller juridiske personer, som hæfter for fordringen.

Det følger af tilbagebetalingsbekendtgørelsen § 2, stk. 1, at ved skyldneren forstås den person, til hvem den tilbagebetalingspligtige ydelse er udbetalt, jf. dog stk. 2.

Fordringshaver har oplyst, at der alene sker udbetaling af hjælp til boligindskud, såfremt modtager af ydelsen er entydigt identificeret ved CPR-nr.

Feltet identifikation af skyldner skal udfyldes med CPR-nr.

5.11 Forældelsesdato

Fordringshaver skal i dette felt normalt anføre den dato, hvor fordringen forældes. Forældelsesdatoen er udtryk for den sidste dag, hvor fordringen er retskraftig. Det er ikke den oprindelige forældelsesdato, som skal anføres, men den forældelsesdato, der gælder på det tidspunkt, hvor fordringen oversendes til inddrivelse hos Gældsstyrelsen.

Forældelsesfristen for fordringer omfattet af denne fordringstype ses ikke at være reguleret i lovgivningen, hvorfor forældelseslovens regler finder anvendelse. Det fremgår af forældelseslovens § 3, stk. 1, at forældelsesfristen er 3 år.

Forældelsesfristen beregnes fra det tidligste tidspunkt, til hvilket fordringshaveren kunne kræve at få fordringen opfyldt. Dette tidspunkt svarer til forfaldstidspunktet. Se hertil afsnit 5.8 om forfaldsdatoen.

Hvis der er indrømmet skyldneren løbedage eller i øvrigt en frist, inden for hvilken betaling anses for rettidig, regnes forældelsesfristen først fra betalingsfristens udløb, jf. forældelseslovens § 2, stk. 2. Dette forudsætter dog, at skyldner i henhold til det retlige grundlag eller gensidig aftale har haft krav på de pågældende løbedage.

Fordringshaver har oplyst, at der gennemføres forældelsesafbrydende skridt i opkrævningen, eksempelvis ved indgåelse af afdragsordninger. For at tage højde herfor er det aftalt, at indgangsfiltret indstilles således, at fordringer med en registeret forældelsesdato, som ligger senere end 4 år efter forfaldsdato, sendes i høring. Indgangsfiltret ændrer ikke på, at fordringerne forældes efter forældelseslovens regler.

Forældelsesdatoen udfyldes således med den sidste dag, hvor fordringen er retskraftig.

5.12 Domsdato og forligsdato

Felterne "domsdato" og "forligsdato" anvendes, såfremt der for fordringen er afsagt dom eller indgået forlig, og i felterne registreres datoen for henholdsvis dommens afsigelse eller forligets indgåelse.

Stamdatafelternes primære funktion er at videregive oplysninger til Gældsstyrelsen om opkrævningsmæssige skridt i form af dom eller forlig, som har forældelsesafbrydende virkning, og som kan medføre en længere forældelsesfrist for fordringer af denne fordringstype, der er under inddrivelse. Dom og forlig må kun udfyldes i de tilfælde, hvor hele fordringens eksistens og størrelse udtrykkeligt er fastslået ved dom/afgørelse eller skriftligt fastslået og anerkendt ved forliget, jf. forældelseslovens § 5, stk. 1, nr. 3.

Fordringshaver må kun registrere en domsdato eller en forligsdato, hvis:

- 1) dommen/forliget fastslår fordringens eksistens, og
- 2) dommen/forliget fastslår fordringens beløbsmæssige størrelse.

Hvis ikke der er opnået dom eller forlig, skal felterne være tomme ved oversendelsen af fordringen.

I de tilfælde, hvor forliget er underskrevet, men ikke dateret, skal feltet udfyldes med den dato, som fordringshaver har påført forliget ved udsendelse af forliget til skyldner.

I tvivlstilfælde skal Gældsstyrelsen kontaktes.

6 FORÆLDELSESREGLER

Forældelse er en ophørsgrund, hvilket indebærer, at fordringen ophører, når en bestemt tidsfrist er udløbet, uden at kreditor forinden har foretaget de foranstaltninger, som kræves til afbrydelse af forældelsen.

Lovbekendtgørelse nr. 1238 af 9. november 2015 om forældelse af fordringer med senere ændringer (herefter: "forældelsesloven") foreskriver, at loven finder anvendelse på fordringer på penge eller andre ydelser, medmindre andet følger af særlige bestemmelser om forældelse i anden lov, jf. lovens § 1.

6.1 Forældelsesfristens begyndelsestidspunkt

Forældelseslovens § 2, stk. 1 og 2, har følgende ordlyd:

"Forældelsesfristerne regnes fra det tidligste tidspunkt, til hvilket fordringshaveren kunne kræve at få fordringen opfyldt, medmindre andet følger af andre bestemmelser.

Stk. 2 Er der indrømmet skyldneren løbedage eller i øvrigt en frist, inden for hvilken betaling anses for rettidig, regnes forældelsesfristen først fra betalingsfristens udløb."

Forældelseslovens § 2, stk. 1, bruger ikke begrebet "forfaldstid", men det tidspunkt, som reglen angiver, betegnes normalt som forfaldstiden.

I det tilfælde, hvor der er indrømmet skyldneren løbedage eller anden frist, jf. forældelseslovens § 2, stk. 2, er det en betingelse, for at forældelsesfristen først løber fra betalingsfristens udløb, at skyldneren har haft krav på fristen enten i kraft af den konkrete aftale eller i kraft af lovgivningens regler. Dette er f.eks. tilfældet, hvis der er en lovhjemlet sidste rettidig betalingsdag.

Der gælder ikke lovhjemlede løbedage for fordringer omfattet af denne fordringstype.

Forældelsesfristens begyndelsestidspunkt for fordringer omfattet af fordringstypen er derfor som udgangspunkt forfaldsdatoen.

6.2 Forældelsesfristens længde

Der gælder som udgangspunkt en ordinær forældelsesfrist på 3 år, medmindre andet følger af andre bestemmelser, jf. forældelseslovens § 3, stk. 1.

Fordringer omfattet af denne fordringstype ses på det foreliggende grundlag ikke at falde ind under de særlige forældelsesfrister i forældelseslovens kapitel 4, hvorfor forældelsesfristen for fordringer under denne fordringstype er den almindelige 3-årige forældelsesfrist.

For fordringer, der hviler på et særligt retsgrundlag, jf. forældelseslovens § 5, gælder der en 10-årig forældelsesfrist. Forældelseslovens § 5 har følgende ordlyd:

”Forældelsesfristen er 10 år,

- 1) når der er udstedt gældsbrief for fordringen,*
- 2) når fordringen er registreret i en værdipapircentral, eller*
- 3) når fordringens eksistens og størrelse er anerkendt skriftligt eller fastslået ved forlig, dom, betalingspåkrav påtegnet af fogedretten eller anden bindende afgørelse.*

Stk. 2. Fordring på senere forfaldne renter, gebyrer og lignende forældes dog efter § 3.”

Såfremt en fordring er fastslået ved et særligt retsgrundlag, herunder når fordringens eksistens og størrelse er fastslået ved forlig, dom eller anden bindende afgørelse, gælder således en 10-årig forældelsesfrist, jf. forældelseslovens § 5, stk. 1, nr. 3, der beregnes fra dommens afsigelse eller forligets indgåelse.

Er eksistens og størrelse på en fordring omfattet af denne fordringstype således fastslået i en dom eller i et forlig, gælder en 10-årig forældelsesfrist for den pågældende fordring.

6.3 Beregning af forældelsesdato

Forældelseslovens § 27 har følgende ordlyd:

”Til frister efter denne lov medregnes den månedsdag, der svarer til den dag, hvorfra fristen regnes. I mangel af tilsvarende dag udløber fristen på den sidste dag i måneden.

Stk. 2. Udløber en frist i en weekend, på en helligdag, grundlovsdag, den 24. eller den 31. december, udstrækkes fristen til den førstkommende hverdag.”

I medfør af forældelseslovens § 27, stk. 1, 1. pkt., regnes der kun med hele dage, og begyndelses-dagen medregnes ikke. Hvis eksempelvis forældelsesfristen begynder at løbe inden for døgnet den 12. oktober 2017, indtræder 3-års forældelse ved udløbet af den 12. oktober 2020.

Efter forældelseslovens § 27, stk. 2, udskydes forældelsesfristen til den førstkommende hverdag, hvis fristen udløber i en weekend, på en helligdag, grundlovsdag eller den 24. eller 31. december. Reglen har kun betydning, hvis fristen udløber på en af de nævnte dage. Det er uden betydning, at begyndelsestidspunktet for fristen er en sådan dag.

7 DET RETLIGE GRUNDLAG

7.1 Aktivloven

Af aktivlovens § 81 fremgår:

” Kommunen kan yde hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter til en person, som har været ude for ændringer i sine forhold, hvis den pågældendes egen afholdelse af udgifterne i afgørende grad vil vanskeliggøre den pågældendes og familiens muligheder for at klare sig selv i fremtiden. Hjælpen kan normalt kun ydes, hvis udgiften

er opstået som følge af behov, der ikke har kunnet forudses. Kommunen kan dog efter en konkret vurdering undtagelsesvis yde hjælp til en udgift, der har kunnet forudses, hvis afholdelsen af udgiften er af helt afgørende betydning for den pågældendes eller familiens livsførelse. Hjælp til enkeltudgifter i forbindelse med flytning kan alene ydes efter § 85.”

Af aktivlovens § 85 fremgår:

” Kommunen kan yde hjælp til en flytning, som forbedrer ansøgerens eller familiens bolig- eller erhvervsforhold, herunder en flytning, hvor der flyttes fra en bolig med en boligudgift, der ikke svarer til ansøgerens eller familiens økonomiske formåen, til en bolig med lavere boligudgift. Det er en betingelse for hjælpen, at hverken ansøgeren eller ægtefællen har økonomisk mulighed for at betale udgifterne.

Stk. 2. En kommune kan derudover yde hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter i forbindelse med flytning til en person, som har været ude for ændringer i sine forhold, hvis den pågældendes egen afholdelse af udgifterne i afgørende grad vil vanskeliggøre den pågældendes og familiens muligheder for at klare sig i fremtiden. Hjælpen kan normalt kun ydes, hvis udgiften er opstået som følge af behov, der ikke har kunnet forudses. Kommunen kan dog efter en konkret vurdering undtagelsesvis yde hjælp til en udgift, der har kunnet forudses, hvis afholdelsen af udgiften er af helt afgørende betydning for den pågældendes eller familiens livsførelse.

Stk. 3. Hvis flytningen sker til udlandet, er det en forudsætning for, at kommunen kan yde hjælp hertil, at ansøgeren er statsborger i eller har særlig tilknytning til vedkommende land, eller at ansøgeren er sikret varige arbejdsmuligheder i landet.

Stk. 4. Hjælpen efter stk. 1 og 2 ydes af den kommune, hvori boligen, der flyttes til, ligger, jf. § 9, stk. 12, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Hvis boligen, der flyttes til, ligger i udlandet, ydes hjælpen af opholdskommunen, jf. § 9, stk. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.”

Af aktivlovens § 92 fremgår:

”Den, der modtager særlig støtte efter § 34 til dækning af udgifter til renter og afdrag vedrørende ejerboliger og andelsboliger, skal tilbagebetale hjælpen. Det samme gælder for den, der modtager hjælp til boligindskud, eller hvad der kan ligestilles hermed.

Stk. 2. Ægtefæller hæfter solidarisk for krav om tilbagebetaling efter stk. 1, 1. pkt. Dette gælder, uanset om hjælpen er ydet til den ene eller begge ægtefæller, og uanset om boligen er ejet af den ene eller begge ægtefæller.

Stk. 3. Beskæftigelsesministeren fastsætter regler om tilbagebetaling efter stk. 1, 1. pkt.

Stk. 4. En person, der har modtaget hjælp til boligindskud med tilbagebetalingspligt efter stk. 1, 2. pkt., har pligt til at oplyse kommunen om udbetaling af boligindskud, eller hvad der kan ligestilles hermed, i forbindelse med opsigelse af lejemålet, fraflytning eller lignende.”

Af Karnovs note til bestemmelsen fremgår med reference til vejledning 39, 1998, pkt. 432-437, om aktiv socialpolitik, at det ikke er nødvendigt, at kommunen træffer afgørelse om tilbagebetaling, men kommunen bør senest ved udbetaling af hjælpen orientere modtageren om, at hjælpen skal tilbagebetales. Modtageren har altid pligt til at tilbagebetale hjælpen.

Af aktivlovens § 95 fremgår:

”Tilbagebetalingskravet opkræves af kommunen eller af Udbetaling Danmark efter regler fastsat af beskæftigelsesministeren i samråd med skatteministeren. Det kan herunder fastsættes, at en betalingsaftale bortfalder, hvis skyldneren trods påkrav udebliver med ydelser.

Stk. 2. Tilbagebetalingskravet bortfalder, når der er gået 3 år efter hjælpens ophør, uden at der har været økonomisk mulighed for at gennemføre kravet, jf. dog stk. 3. Overdrages tilbagebetalingskravet til restanceinddrivelsesmyndigheden, finder 1. pkt. ikke anvendelse fra restanceinddrivelsesmyndighedens modtagelse af kravet. Fra modtagelsen finder forældelsesloven anvendelse, idet forældelse dog tidligst indtræder 3 år efter tilbagebetalingskravets modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. § 18 a, stk. 7, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Tilbagesendes tilbagebetalingskravet til kommunen eller Udbetaling Danmark, jf. stk. 1, 1. pkt., finder 1. pkt. på ny anvendelse.

Stk. 3. Stk. 2 finder ikke anvendelse for tilbagebetalingskrav vedrørende hjælp til boligindskud, eller hvad der ligestilles hermed, jf. § 92, stk. 1, 2. pkt.”

7.2 Tilbagebetalingsbekendtgørelsens opkrævningsregler.

Bemyndigelsen § 92, stk. 3 og § 95, stk. 1 i aktivloven er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 1617 af 27. december 2019 om kommunernes opkrævning af tilbagebetalingskrav efter lov om aktiv socialpolitik, lov om kontantydelse, § 125 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om en midlertidig jobpræmie til langtidsledige m.v., lov om en skattefri seniorpræmie og lov om et midlertidigt børnetilskud til visse forsørgere (herefter ”tilbagebetalingsbekendtgørelsen”).

Af tilbagebetalingsbekendtgørelsens § 1 fremgår:

”Kommunen og Udbetaling Danmark opkræver tilbagebetalingspligtige ydelser på egne sagsområder i henhold til lov om aktiv socialpolitik, lov om kontantydelse, § 125 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om en midlertidig jobpræmie til langtidsledige m.v., repatrieringsloven, integrationsloven, lov om en skattefri seniorpræmie og lov om et midlertidigt børnetilskud til visse forsørgere efter reglerne i denne bekendtgørelse.”

Af tilbagebetalingsbekendtgørelsens § 2 fremgår:

”Ved skyldneren forstås den person, til hvem den tilbagebetalingspligtige ydelse er udbetalt, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Ægtefæller hæfter solidarisk for udbetalt særlig støtte efter § 34 i lov om aktiv socialpolitik til dækning af udgifter til renter og afdrag vedrørende ejerboliger og andelsboliger, uanset om støtten er ydet til den ene eller begge ægtefæller, og uanset om boligen er ejet af den ene eller begge ægtefæller, jf. lovens § 92.”

Af tilbagebetalingsbekendtgørelsens § 4 fremgår:

”Fordringshaveren fastsætter en ordning om afdragsvis betaling eller yder henstand med betalingen, jf. §§ 5-7.

Stk. 2. Når en person, der fraflytter et lejemål, hvortil der er ydet hjælp til boligindskud eller hvad der kan ligestilles hermed, efter § 92, stk. 1, 2. pkt., i lov om aktiv socialpolitik, modtager tilbagebetaling af indskudsbeløb, skal dette beløb dog tilbagebetales straks.”

Af tilbagebetalingsbekendtgørelsens § 10 fremgår:

”Overholder en skyldner trods påkrav ikke en afdragsordning, anses afdragsordningen for bortfaldet og hele gælden for forfalden. Fordringshaveren træffer afgørelse om, at kravet overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, med henblik på inddrivelse. Inden overdragelsen skal fordringshaveren skriftligt underrette skyldneren om overdragelsen.”

7.3 Vejledning 10309 af 20. december 2016

Af pkt. 14 i vejledning 10309 af 20. december 2016 om hjælp i særlige tilfælde og hjælp til efterlevende efter kapitel 10 og 10 a i lov om aktiv socialpolitik fremgår det, at hvis kommunen yder hjælp efter § 81 til betaling af boligindskud, eller hvad der kan sidestilles hermed, skal modtageren tilbagebetale hjælpen efter lovens § 92, stk. 1, 2. pkt. Spørgsmålet om tilbagebetaling er nærmere omtalt i afsnit 12.1.2 i vejledning om lov om aktiv socialpolitik af 5. marts 1998.

7.4 Udtalelse fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har ved udtalelse af 12. juli 2021, og senere ved mail af 9. august 2022 og anført, at:

”Det er styrelsens opfattelse, at reglerne i lov om aktiv socialpolitik om tilbagebetaling af boligindskud, eller hvad der kan sidestilles dermed, er upræcise, og som følge deraf er det ikke muligt at give et klart svar for retstilstanden.

Med dette forbehold er det derfor styrelsens umiddelbare opfattelse, at regelændringen betyder, at forfaldstidspunktet først er ved fraflytning fra lejemålet. Det betyder, at den treårige forældelsesfrist først løber fra dette tidspunkt og ikke allerede fra udbetalingen af hjælpen. Det vil sige, at tilbagebetalingskravet ikke er bortfaldet efter 3 år fra udbetaling af lånet som hidtil.

Det betyder videre, at en person, der får udbetalt hele eller dele af boligindskuddet, eller hvad der kan sidestilles dermed, jf. § 92, stk. 1, 2. pkt. i lov om aktiv socialpolitik, fra udlejer ved fraflytning fra et lejemål, skal betale hele dette beløb tilbage straks. Hvis der fortsat er et skyldigt beløb ved fraflytning, opkræves dette efter de almindelige regler i opkrævningsbekendtgørelsen. Har borgeren ingen betalingsevne, gives der henstand, og kravet forældes 3 år efter fraflytning.

Det betyder også, at en person, der har fået boligindskudslån, og som kommer i arbejde/bliver i stand til at tilbagebetale boligindskuddet inden fraflytningstidspunktet, ikke har pligt til at påbegynde tilbagebetalingen, men kan vente med at tilbagebetale lånet indtil fraflytning. Denne opfattelse af retstilstanden fremgår alene forudsætningsvist af forarbejderne.”

Stamdata for nærværende fordringstype er opsat i overensstemmelse med Styrelsen for arbejdsmarked og Rekrutterings udtalelse.

7.5 Overdragelse af fordringer til inddrivelse

Lovbekendtgørelse nr. 6 af 7. januar 2022 om inddrivelse af gæld til det offentlige med senere ændringer (herefter ”gældsinddrivelsesloven”) gælder for opkrævning og inddrivelse af fordringer med tillæg af renter, gebyrer og andre omkostninger, der opkræves eller inddrives af det offentlige, jf. gældsinddrivelseslovens § 1, stk. 1, 1. pkt.

Det er restanceinddrivelsesmyndigheden, der forestår inddrivelse af fordringer, jf. gældsinddrivelseslovens § 2, stk. 1, jf. § 1, stk. 1 og 2. Restanceinddrivelsesmyndigheden er told- og skatteforvaltningen, jf. § 2 i bekendtgørelse nr. 188 af 9. marts 2020 om inddrivelse af gæld til det offentlige med senere ændringer (herefter ”gældsinddrivelsesbekendtgørelsen”). Det er i dag Gældsstyrelsen, som er det offentliges restanceinddrivelsesmyndighed, og som har ansvaret for samt varetager inddrivelsen af gæld til det offentlige.

Fremgangsmåden ved overdragelse af fordringer til inddrivelse er beskrevet i gældsinddrivelseslovens § 2. Beregning og opgørelse af fordringer og udsendelse af opkrævninger m.v. forestås af Fordringshaver eller den, der på vegne af Fordringshaver opkræver hovedfordringen, jf. gældsinddrivelseslovens § 2, stk. 2, 1. pkt.

Fordringer overdrages til Gældsstyrelsen, når betalingsfristen er overskredet, og sædvanlig rykkerprocedure forgæves er gennemført, jf. gældsinddrivelseslovens § 2, stk. 3, 1. pkt.

Inden overdragelse af fordringer til inddrivelse hos Gældsstyrelsen skal Fordringshaver eller den, der på vegne af Fordringshaver opkræver hovedfordringen, som hovedregel skriftligt underrette skyldneren om overdragelsen, jf. gældsinddrivelseslovens § 2, stk. 4, 1. pkt.

